

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA ZAKONODAJO S PODROČJA PRAVOSODJA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342

F: (01)369 5783

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 091-36/2016/2

Datum: 21. 12. 2016

Zadeva: Predlagam.vladi.si – odgovor na predlog 7839-280: Vsaka pogodba naj bo veljavna, tudi če ni sklenjena v obliki notarskega zapisa

Zveza: Vaš dopis, št. 092-280/2016/1 z dne 23. 11. 2016

Z gornjim dopisom ste nam posredovali predlog glede veljavnosti pogodb, vložen preko spletnega portala predlagam.vladi.si. Po mnenju predlagatelja bi morala biti veljavna vsaka pogodba, tudi če ni sklenjena v obliki notarskega zapisa. Po proučitvi predloga v nadaljevanju posredujemo naš odgovor:

Udeleženci v pravnem prometu prosto urejajo obligacijska razmerja, ne smejo pa jih urejati v nasprotju z ustavo, s prisilnimi predpisi ali z moralnimi načeli. Pogodba, kot temeljni vir obligacijskega prava je rezultat dogovarjanja strank o določenem poslu, ko je doseženo soglasje volj. Za sklenitev pogodbe obligacijsko pravo ne zahteva nikakršne oblike, razen če zakon drugače določa.¹

Za določene vrste pogodb posamezni zakoni določajo, da morajo biti sklenjene v posebni obliki ali pa se stranki sporazumeta, da je pisna oblika pogoj za veljavnost njunega posla, za katerega sicer ni predpisana pisna oblika. Posebno obliko zakon izrecno določa iz dveh razlogov, ali kot bistveni pogoj za veljavnost pogodbe ali le zaradi dokazovanja.

Notarski zapis je posebna oblika sklenitve pogodbe, katere namen je zagotoviti, da se stranke jasno zavedajo pomena izjavljenih volj in pravnih posledic, ki bodo nastale s sklenitvijo pravnega posla. Namen predpisane oblike je varstvo interesov pogodbenih strank, zlasti pri tistih poslih, ki imajo za stranke lahko pomembnejše daljnosežne pravne posledice. Notar kot oseba javnega zaupanja pri izvrševanju javnih pooblastil ne ravna le v interesu enega udeleženca, temveč v interesu vseh udeležencev pravnega posla in tako z zagotavljanjem preventivne pravne varnosti v civilnopravnih razmerjih izpolnjuje javni interes.²

¹ Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo in 64/16 – odl. US.)

² Glej Arhar, F. et. al. *Komentar Ustave Republike Slovenije*. ponatis. Kranj: Fakulteta za državne in evropske študije, 2010, str. 944.

Prav zaradi zagotavljanja pravne varnosti je zakonodajalec za določene pravne posle (mednje štejemo pogodbe o urejanju premoženjskih razmerij med zakoncema in zunajzakonskima partnerjema, pogodbe o razpolaganju s premoženjem oseb, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost, sporazume o odpovedi nevedenemu dedovanju in druge pravne posle, za katere zakon tako določa³) določil, da morajo biti sklenjeni v obliki notarskega zapisa, saj se zaradi daljnosežnosti njihovih posledic na premoženjske razmere strank zahteva sodelovanje notarja kot pravne institucije. Navedene pogodbe, ki že tako imajo daljnosežne posledice na premoženjske razmere, namreč posegajo v še posebej občutljiva (družinska) razmerja in tako narekujejo še posebno pazljivost pri sklepanju pravnih poslov. Notar je pri sestavi listin namreč dolžan spoštovati oblikovne in vsebinske zahteve, ugotavljati pravo voljo strank, jih poučiti o pravnih posledicah nameravane sklenitve pravnega posla in preprečevati nejasne in dvoumne formulacije⁴. Notarske listine (notarski zapis, notarsko potrdilo in notarski zapisnik) imajo nadalje ob izpolnjenih pogojih za posamezno vrsto listine tudi dokazno moč javne listine, pri čemer ima notarski zapis celo učinek neposredne izvršljivosti, če je dolžnik s tem učinkom izrecno soglašal.

Namen takšne ureditve je v bistvenem zmanjšanju možnosti naknadnih sporov v zvezi s temi pogodbami, ki so zaradi občutljivosti razmerij, ki jih urejajo, še posebej boleči, zapleteni in dolgotrajni ter zaščititi šibkejšo stranke pogodbe.

Predlog za ukinitve obličnosti notarskega zapisa vseh pogodb, predvsem za naštete pogodbe in sporazume (pogodbe o urejanju premoženjskih razmerij med zakoncema in zunajzakonskima partnerjema, pogodbe o razpolaganju s premoženjem oseb, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost, sporazumi o odpovedi nevedenemu dedovanju, darilo za primer smrti, izročilna pogodba, pogodba o dosmrtnem preživljanju, pogodba o prežitku), z vidika varovanja medsebojnih razmerij pogodbenih strank, njihovih interesov in ne nazadnje zaradi varovanja širših javnih interesov ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

S spoštovanjem,

dr. Ciril KERŠMANC
v. d. generalnega direktorja

Pripravili:

mag. Bojana Vogrinec, sekretarka
Maja Čarni-Pretnar, višja svetovalka

³ Obligacijski zakonik določa to obliko npr. v primeru darila za primer smrti (545. člen), za izročilno pogodbo (547. člen), pogodbo o dosmrtnem preživljanju (558. člen), pogodbo o prežitku (567. člen).

⁴ Glej Arhar, F. et. al. *Komentar Ustave Republike Slovenije*. ponatis. Kranj: Fakulteta za državne in evropske študije, 2010, str. 945.